

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2004 M. BIRŽELIO 28 D. ĮSAKYMO NR. V-468 „DĖL BŪTINŲJŲ PRIEŠNUODŽIŲ RINKINIO ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOSE ĮSIGIJIMO IR PRIEŠNUODŽIŲ VARTOJIMO TVARKOS APRAŠO IR PRIEŠNUODŽIŲ, VARTOJAMŲ APSINUODIJUSIEMS PACIENTAMS GYDYTI ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOSE, SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2022 m. rugsėjo 28 d. Nr. V-1491

Vilnius

1. P a k e i č i u Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. birželio 28 d. įsakymą Nr. V-468 „Dėl Būtinųjų priešnuodžių rinkinio asmens sveikatos priežiūros įstaigose įsigijimo ir priešnuodžių vartojimo tvarkos aprašo ir Priešnuodžių, vartojamų apsinuodijusiems pacientams gydyti asmens sveikatos priežiūros įstaigose, sąrašo patvirtinimo“:

1.1. pakeičiu nurodytu įsakymu patvirtintą Būtinųjų priešnuodžių rinkinio asmens sveikatos priežiūros įstaigose įsigijimo ir priešnuodžių vartojimo tvarkos aprašą ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama);

1.2. pakeičiu nurodytu įsakymu patvirtintą Priešnuodžių, vartojamų apsinuodijusiems pacientams gydyti asmens sveikatos priežiūros įstaigose, sąrašą ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2023 m. kovo 1 d.

Sveikatos apsaugos ministras

Arūnas Dulkys

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2004 m. birželio 28 d.
įsakymu Nr. V-468
(Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2022 m. rugsėjo 28 d.
įsakymo Nr. V-1491
redakcija)

BŪTINŪJŲ PRIEŠNUODŽIŲ RINKINIO ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOSE ĮSIGIJIMO IR PRIEŠNUODŽIŲ VARTOJIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Būtinųjų priešnuodžių rinkinio asmens sveikatos priežiūros įstaigose įsigijimo ir priešnuodžių vartojimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato įstaigas, kurios privalo įsigyti būtinųjų priešnuodžių rinkinius, būtinųjų priešnuodžių rinkiniams keliamus reikalavimus, priešnuodžių apsinuodijusiems pacientams skyrimą pagal indikacijas ir jų vartojimo būdus.

2. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Būtinųjų priešnuodžių rinkinys** – rinkinys, kurį sudaro Būtinųjų priešnuodžių rinkinio asmens sveikatos priežiūros įstaigose įsigijimo ir priešnuodžių vartojimo tvarkos aprašo 9, 10 ir 11 punktuose nurodyti nustatyti kieki priešnuodžiai.

2.2. **Priešnuodžiai** – medžiagos, tiesiogiai ar netiesiogiai panaikinančios nuodų poveikį arba jų sukeltą organizmo funkcijų pažeidimą ir teigiamai pakeičiančios nuodų biotransformaciją.

3. Tvarkos aprašas taikomas greitosios medicinos pagalbos (toliau – GMP) paslaugas teikiančioms įstaigoms ir stacionarines asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančioms įstaigoms, išskyrus asmens sveikatos priežiūros įstaigas, turinčias licenciją teikti tik medicininės reabilitacijos ir sanatorinio gydymo arba slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas (toliau – ASP paslaugas teikianči įstaiga).

4. GMP ir ASP paslaugas teikiančių įstaigų vadovai paskiria asmenį, atsakingą už priešnuodžių apskaitą įstaigoje.

5. Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VVKT) teikia informaciją bei rekomendacijas GMP ir ASP paslaugas teikiančioms įstaigoms apie būtinųjų priešnuodžių skyrimą konkrečių apsinuodijimų atvejais.

II SKYRIUS BŪTINŪJŲ PRIEŠNUODŽIŲ RINKINIO ĮSIGIJIMAS IR PRIEINAMUMO UŽTIKRINIMAS

6. GMP paslaugas teikiančios įstaigos:

6.1. privalo turėti būtinųjų priešnuodžių rinkinius, ne mažesnius, kaip nurodyta Tvarkos aprašo 9 punkte;

6.2. būtinųjų priešnuodžių rinkinius, išvardytus Tvarkos aprašo 9 punkte, įsigyja savo lėšomis;

6.3. privalo užtikrinti, kad Tvarkos aprašo 9 punkte pateiktų būtinųjų priešnuodžių būtų GMP automobiliuose, vykstančiuose pas apsinuodijusius pacientus;

6.4. administracija nustato būtinųjų priešnuodžių rinkinių kiekį pagal savo regiono poreikius ir apsinuodijimų specifiką.

7. ASP paslaugas teikiančios įstaigos:

7.1. privalo turėti būtinųjų priešnuodžių rinkinius, ne mažesnius kaip nurodyta Tvarkos aprašo 10 ir 11 punktuose;

7.2. būtinųjų priešnuodžių rinkinius, išvardytus Tvarkos aprašo 10 ir 11 punktuose, įsigyja savo lėšomis;

7.3. privalo užtikrinti, kad priešnuodžiai ASP paslaugas teikiančioje įstaigoje būtų saugomi taip, kad gydytojai galėtų juos skirti bet kuriuo paros metu.

8. Priešnuodžius, kurie išvardyti tvarkos aprašo 9, 10 ir (ar) 11 punktuose, bet nėra registruoti Lietuvos Respublikoje, GMP ir ASP paslaugas teikiančios įstaigos turi įsigyti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gegužės 9 d. įsakymo Nr. V-374 „Dėl Vardinių vaistinių preparatų įsigijimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka.

III SKYRIUS BŪTINŪJŲ PRIEŠNUODŽIŲ RINKINIAI

9. GMP paslaugas teikiančioje įstaigoje turi būti šių priešnuodžių:

9.1. aktyvintosios anglies (skystis, milteliai arba granulės) – bendras kiekis 100 g, pvz., 2 flakonai po 50 g;

9.2. atropino sulfato (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 200 mg, pvz., 200 ampulių po 1 mg;

9.3. deguonies;

9.4. etanolio (geriamasis tirpalas) – 200 ml 30 proc. tirpalo;

9.5. gliukozės (ne mažesnės kaip 10 proc. koncentracijos injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 80 g, pvz., 20 ampulių po 10 ml 40 proc. tirpalo;

9.6. naloksono (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 80 mg, pvz., 200 ampulių po 0,4 mg;

9.7. natrio tiosulfato (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 100 g, pvz., 4 flakonai po 100 ml 25 proc. tirpalo;

9.8. pralidoksimo chlorido (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 40 g, pvz., 40 ampulių po 1000 mg;

9.8.1. 40 g pralidoksimo chlorido (40 ampulių) turi būti sukomplektuota kartu su 200 mg atropino sulfato ir 200 mg diazepamo (20 ampulių);

9.9. papildomai kiekviename GMP automobilyje turi būti šių priešnuodžių:

9.9.1. atropino sulfato (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 20 mg, pvz., 20 ampulių po 1 mg;

9.9.2. deguonies – balionas;

9.9.3. naloksono (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 8 mg, pvz., 20 ampulių po 1 ml 0,4 mg.

10. ASP paslaugas teikiančioje įstaigoje, išskyrus Tvarkos aprašo 11 punkte nurodytas įstaigas, turi būti šių priešnuodžių:

10.1. acetilcisteino (tabletės arba injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 20 g, pvz., 100 tablečių po 200 mg arba 70 ampulių po 300 mg;

10.2. aktyvintosios anglies (skystis, milteliai arba granulės) – bendras kiekis 250 g, pvz., 5 flakonai po 50 g;

10.3. atropino sulfato (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 2000 mg, pvz., 2000 ampulių po 1 mg;

10.4. benzilpenicilino natrio druskos (penicilino G injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 100 mln. TV;

10.5. deguonies;

10.6. etanolio (geriamasis tirpalas) – 500 ml 30 proc. tirpalo;

10.7. fitomenadiono (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 200 mg, pvz., 20 ampulių po 10 mg;

10.8. gliukozės (ne mažesnės kaip 10 proc. koncentracijos injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 200 g, pvz., 50 ampulių po 10 ml 40 proc. tirpalo;

10.9. kalcio druskų (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 30 g kalcio gliukonato, pvz., 30 ampulių po 10 ml 10 proc. tirpalo arba 10 g kalcio chlorido, pvz., 10 ampulių po 10 ml 10 proc. tirpalo;

10.10. magnio sulfato (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 50 g, pvz., 40 ampulių po 5 ml 25 proc. tirpalo;

- 10.11. metileno mėlynojo (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 1000 mg, pvz., 10 ampulių po 100 mg;
- 10.12. naloksono (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 200 mg, pvz., 500 ampulių po 0,4 mg;
- 10.13. naltreksono (tabletės) – bendras kiekis 2 g, pvz., 40 tablečių po 50 mg;
- 10.14. natrio hidrokarbonato (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 84 g, pvz., 10 flakonų po 200 ml 4,2 proc. tirpalo;
- 10.15. natrio tiosulfato (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 500 g, pvz., 20 flakonų po 100 ml 25 proc. tirpalo;
- 10.16. piridoksino (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 100 g, pvz., 1000 ampulių po 100 mg;
- 10.17. pralidoksimo chlorido (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 100 g, pvz., 100 ampulių po 1000 mg.
11. Universiteto ligoninėje ir respublikos lygmens stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčiose licenciją teikti stacionarines klinikinės toksikologijos asmens sveikatos priežiūros paslaugas, turi būti šių priešnuodžių:
- 11.1. acetilcisteino (tabletės) – bendras kiekis 200 g, pvz., 1000 tablečių po 200 mg;
- 11.2. acetilcisteino (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 45 g, pvz., 150 ampulių po 300 mg;
- 11.3. aktyvintosios anglies (skystis, milteliai arba granulės) – bendras kiekis 500 g, pvz., 10 flakonų po 50 g;
- 11.4. atropino sulfato (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 10 g, pvz., 10000 ampulių po 1 mg;
- 11.5. antitoksino serumo nuo gyvųjų nuodų (injekcinis tirpalas) – 3 dozės;
- 11.6. benzilpenicilino natrio druskos (penicilino G injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 400 mln. TV (arba silibinino (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 10 500 mg., pvz., 30 ampulių po 350 mg);
- 11.7. deguonies;
- 11.8. deferoksamino (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 45 g, pvz., 90 ampulių po 500 mg;
- 11.9. etanolio (geriamasis tirpalas) – 2000 ml 30 proc. tirpalo;
- 11.10. etanolio (injekcinis tirpalas) – 6 litrai 10 proc. (arba fomepizolo – 6 g, pvz., 60 flakonų po 20 ml 0,5 proc. tirpalo);
- 11.11. fizostigmino (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 4 mg, pvz., 2 ampulės po 2 mg;
- 11.12. fitomenadiono (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 200 mg, pvz., 20 ampulių po 10 mg;
- 11.13. flumazenilio (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 5 mg, pvz., 10 ampulių po 0,5 mg;
- 11.14. folio rūgšties (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 1200 mg, pvz., 12 flakonų po 100 mg;
- 11.15. gliukozės (ne mažesnės kaip 10 proc. koncentracijos injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 800 g, pvz., 200 ampulių po 10 ml 40 proc. tirpalo;
- 11.16. gliukagono (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 30 mg, pvz., 30 flakonų po 1 mg;
- 11.17. kalcio druskų (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 60 g kalcio gliukonato, pvz., 60 ampulių po 10 ml 10 proc. tirpalo, arba 20 g kalcio chlorido, pvz., 20 ampulių po 10 ml 10 proc. tirpalo;
- 11.18. magnio sulfato (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 50 g, pvz., 40 ampulių po 5 ml 25 proc. tirpalo;
- 11.19. metileno mėlynojo (injekcinis tirpalas) – 3000 mg, pvz., 30 ampulių po 100 mg;
- 11.20. naloksono (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 400 mg, pvz., 1000 ampulių po 0,4 mg;
- 11.21. naltreksono (tabletės) – bendras kiekis 10 g, pvz., 200 tablečių po 50 mg;
- 11.22. natrio hidrokarbonato (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 84 g, pvz., 10 flakonų po 200 ml 4,2 proc. tirpalo;
- 11.23. natrio tiosulfato (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 1000 g, pvz., 40 flakonų po 100 ml 25 proc. tirpalo;
- 11.24. penicilamino (D-penicilamino tabletės) – bendras kiekis 20 g, pvz., 80 tablečių po 250 mg;
- 11.25. piridoksino (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 150 g, pvz., 1500 ampulių po 100 mg;
- 11.26. pralidoksimo chlorido (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 200 g, pvz., 200 ampulių po 1000 mg;
- 11.27. protamino sulfato (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 150 mg, pvz., 3 ampulės po 50 mg (7000 antiheparino TV);
- 11.28. tiamino (injekcinis tirpalas) – bendras kiekis 3 g, pvz., 30 ampulių po 100 mg.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12. GMP paslaugas teikiančiose įstaigose priešnuodžius apsinuodijusiems pacientams skiria kompetentingas sveikatos priežiūros specialistas pagal priešnuodžių skyrimo indikacijas ir vartojimo būdus, pateiktus Tvarkos aprašo priede.

13. ASP paslaugas teikiančiose įstaigose priešnuodžius apsinuodijusiems pacientams skiria gydantis gydytojas pagal priešnuodžių skyrimo indikacijas ir vartojimo būdus, pateiktus Tvarkos aprašo priede.

14. Jei Tvarkos aprašo priede priešnuodžių skyrimo indikacijos nenurodytos, gydantis gydytojas ar kitas kompetentingas sveikatos priežiūros specialistas privalo konsultuotis su VVKT Farmakologinio budrumo ir apsinuodijimų informacijos skyriaus specialistu (klinikinės toksikologijos gydytoju) arba su ASP paslaugas teikiančios įstaigos klinikinės toksikologijos gydytoju. Su šiais specialistais būtina konsultuotis visais neaiškiais ir sunkiais atvejais.

Būtinųjų priešnuodžių rinkinio asmens sveikatos priežiūros įstaigose įsigijimo ir priešnuodžių vartojimo tvarkos aprašo priedas

PRIEŠNUODŽIŲ SKYRIMO INDIKACIJOS IR VARTOJIMO BŪDAI

Priešnuodis	Nuodingoji medžiaga	Indikacijos, kontraindikacijos	Priešnuodžio dozavimas ir vartojimas
1. Acetilcisteinas (N-acetilcisteinas)	Paracetamolis	Skiriamas gerti iki 15 ir daugiau valandų, kai: - nustatomas galimas hepatotoksiškumas <i>Rumack-Matthew</i> nomogramoje - nežinomas laikas po apsinuodijimo, bet koncentracija plazmoje yra didesnė kaip 100 mg/l - negalima iširti paracetamolio koncentracijos plazmoje, bet išgerta didelė jo dozė (daugiau kaip 150 mg/kg arba 7,5 g suaugusiajam) arba atsiranda ar gali atsirasti kepenų pažeidimo simptomų	Pradinė dozė: 140 mg/kg Palaikomosios dozės – po 70 mg/kg kas 4 val. 17 kartų (suminė dozė – 1330 mg/kg) Jeigu pacientas gėrė aktyvintosios anglies ir nėra injekcinio acetilcisteino tirpalo, skiriama gerti čia nurodytomis dozėmis Jeigu reikia keisti acetilcisteino skyrimo būdą (tabletes keisti injekciniu tirpalu ir atvirkščiai), likusio gydymo trukmė ir acetilcisteino dozės nustatomos po konsultacijos su klinikinės toksikologijos gydytoju Jeigu apsinuodijimas paracetamoliu nustatytas vėliau kaip po 24 val., acetilcisteino skyrimo dozės ir trukmė nustatomos po konsultacijos su klinikinės toksikologijos gydytoju
		Švirkščinama į veną, kai: - pacientas gėrė aktyvintosios anglies - pacientas vemia arba kraujuoja į virškinamąjį kanalą - pacientas nebendradarbiauja su medicinos personalu (dėl psichikos problemų) - vyksta žaibiška kepenų nekrozė - nėščiosioms	Pradinė dozė: 150 mg/kg su 200 ml 5 proc. gliukozės tirpalo per 15–60 min. (vaikams iki 14 metų amžiaus su 3 ml/kg izotoninio natrio chlorido tirpalo, bet ne daugiau kaip 200 ml) Palaikomosios dozės: lašine infuzija 50 mg/kg su 500 ml 5 proc. gliukozės tirpalo per 4 val. (vaikams iki 14 metų amžiaus su 7 ml/kg izotoninio natrio chlorido tirpalo, bet ne daugiau kaip 500 ml), po to – 100 mg/kg su 1000 ml 5 proc. gliukozės tirpalo per 16 val. (vaikams iki 14 metų amžiaus su 14 ml/kg izotoninio natrio chlorido tirpalo, bet ne daugiau kaip 1000 ml) Jeigu apsinuodijimas paracetamoliu nustatytas vėliau kaip po 24 val., acetilcisteino skyrimo dozės ir trukmė nustatomos po konsultacijos su klinikinės toksikologijos gydytoju
	Amanitinai (baltoji, smailiakepurė ir žalsvoji musmirės, kaštoninė ir smailiažvynė žvynabudės, eglinė kūgiabudė)	Gali būti skiriama tik po konsultacijos su klinikinės toksikologijos gydytoju: - kartu su benzilpenicilino natrio druska arba silibininu - jeigu nėra kitų priešnuodžių arba pacientas yra jiems alergiškas	Pradinė dozė: 200 mg/kg su 500 ml 5 proc. gliukozės tirpalo per 4 val. (vaikams iki 14 metų amžiaus su 7 ml/kg izotoninio natrio chlorido tirpalo, bet ne daugiau kaip 500 ml) Palaikomoji dozė: 100 mg/kg su 1000 ml 5 proc. gliukozės tirpalo per 16 val. (vaikams iki 14 metų amžiaus su 14 ml/kg izotoninio natrio chlorido tirpalo, bet ne daugiau kaip 1000 ml)
2. Aktyvintoji anglis	Įvairios medžiagos, išskyrus korozines medžiagas, metalų junginius ir alkoholius	Iki 2 val. po apsinuodijimo skiriama gydančio gydytojo sprendimu, vėliau ar skiriant pakartotinai – po konsultacijos su Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos	Vaikams iki 1 metų – 1 g/kg, 1–12 metų vaikams – 25–50 g, suaugusiesiems – 25–100 g

Priešnuodis	Nuodingoji medžiaga	Indikacijos, kontraindikacijos	Priešnuodžio dozavimas ir vartojimas
		prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Farmakologinio budrumo ir apsinuodijimų informacijos skyriaus specialistu ar asmens sveikatos priežiūros įstaigos klinikinės toksikologijos gydytoju. Kontraindikacijos: - virškinamojo kanalo pažeidimai - numatomas gydymas geriamaisiais priešnuodžiais	
3. Amilnitrilas	Cianidai Vandenilio sulfidas	Pirmosiomis 15 min. po apsinuodijimo, kai: - aiški anamnezė - sunkaus apsinuodijimo klinika (pvz., ryški cianozė, sąmonės ir kvėpavimo sutrikimai, traukuliai ir kt.) - specifinis kvapas	Nulaužus ampulę, suvilgomas vatos ar marlės tamponas ir duodama keletą kartų kas 2–3 min. pacientui (geriau gulinčiam) įkvėpti pro nosį
4. Antitoksinis serumas	Paprastosios angies nuodai	Įkandus gyvatei	Skiriamas pagal nurodymus informaciniame lapelyje
5. Askorbo rūgštis	Nitratai, nitritai ir kitos methemoglobina sudarančios medžiagos	Jeigu nėra metabolinės acidozės	Švirkščiami į veną 7,5–10 g
	Kalio permanganatas	Apsinuodijus	5–10 proc. tirpalu valomos nusidažiusios gleivinės
6. Atropinas	Fosforo organiniai junginiai (FOJ), karbamatai	Apsinuodijus	Švirkščiami į veną po 1–2 mg kas 10–20 min., kol atsiranda lengvo prisotinimo atropinu požymių, atropinizacijai palaikyti kartojamos injekcijos kas 1–4 val. Vaikų pradinė dozė – iki 0,05 mg/kg, palaikomosios – 0,02–0,05 mg/kg
		Sunkių apsinuodijimų atvejais, po konsultacijos su klinikinės toksikologijos gydytoju	Dozės gali būti didesnės arba dažnesnės (iki 2–5 mg kas 5–10 min.) Prisotinimo dozė gali būti iki 50 mg, maksimali dozė – iki 100–150 mg ir daugiau, gydymo trukmė – iki 6–9 parų
	Fizostigminas, muskarinas ir kitos cholinerginės medžiagos	Skiriamas esant ryškiam muskarininiam (cholinerginiam) sindromui	Švirkščiami po 1–2 mg į veną kas 10–20 min. iki lengvo prisotinimo atropinu, atropinizacijai palaikyti dozė galima kartoti kas 1–4 val. Vaikų pradinė dozė – iki 0,05 mg/kg, palaikomosios – 0,02–0,05 mg/kg
7. Benzilpenicilino natrio druska (penicilinas G)	Amanitinai (baltoji, smailiakėpurė ir žalsvoji musmirės, kaštoninė ir smailiažvynė žvynabudės, eglinė kūgiabudė)	Įtarus apsinuodijimą (iš anamnezės paaiškėjus, jog valgyta žaliųjų musmirių ar kitų žalios spalvos grybų, didėja transaminazių aktyvumas, blogėja krešumo rodikliai) pradedamas gydymas, tęsiamas patvirtinus apsinuodijimo diagnozę arba po konsultacijos su klinikinės toksikologijos gydytoju	Skiriama nuolat tris paras iki 1 mln. TV/kg per dieną lašelinio būdu, pvz., 1–2 paras – iki 1 mln. TV/kg per dieną, 3-iają – iki 0,5 mln. TV/kg per dieną
8. Deferoksaminas	Geležis	Sunkiai apsinuodijus, kai:	

Priešnuodis	Nuodingoji medžiaga	Indikacijos, kontraindikacijos	Priešnuodžio dozavimas ir vartojimas
		- yra šokas, ryški acidozė, stiprus gastroenteritas ir (ar) geležies koncentracija plazmoje >90 mkmol/l (>4,5–5 mg/l) - ištyrus rentgenu virškinamajame kanale randama daug geležies junginių tablečių - arba išgerta >60 mg/kg dozė	Lašinama į veną iki 15 mg/kg/val. greičiu, maksimali paros dozė – 6 g (apie 80 mg/kg), jeigu reikia, galima skirti iki 16 g/d. Galima švirkšti į raumenis, pvz., pradinė dozė – 1000 mg, palaikomosios – po 500 mg kas 4 val., bet sunkiems apsinuodijimams gydyti geriau švirkšti į veną
	Aliuminis	Sunkiai apsinuodijus gydymą galima pradėti ir nutraukti tik po konsultacijos su klinikinės toksikologijos gydytoju	Vaikams lašinama į veną iki 15 mg/kg/val. greičiu arba švirkščiamą į raumenis po 90 mg/kg kas 8 val. Maksimali paros dozė – 6 g Gydymą galima nutraukti, kai geležies koncentracija plazmoje <3,5 mg/l arba šlapimo spalva iš rausvos (deferoksamino ir geležies kompleksų spalvos) virsta normalia, arba išnyksta apsinuodijimo simptomai
		Jeigu pacientas serga lėtiniu inkstų nepakankamumu, po konsultacijos su klinikinės toksikologijos gydytoju ir gydytoju nefrologu	Lašinama į veną 5 mg/kg vieną kartą per savaitę, gydymo kurso trukmė ir derinimas su gydymu hemodializėmis nustatomas atsižvelgiant į aliuminio koncentraciją serume
9. Deguonis	Anglies monoksidas	Indikacijos: hipoksijos požymiai	Skiriama kvėpuoti pro kaukę arba pro nosį specialiu kateteriu 10–15 l/min. greičiu
10. Dimerkaprolas	Liuzitas	Apsinuodijus	Švirkščiamas giliai į raumenis po 5 mg/kg kas 4 val. 4 kartus
	Sunkieji metalai	Gali būti skiriama tik po konsultacijos su klinikinės toksikologijos gydytoju	Dozavimą ir gydymo kurso trukmę nustato klinikinės toksikologijos gydytojas
11. Dimerkaptopropano sulfonatas	Liuzitas	Apsinuodijus	Švirkščiamą į veną po 250 mg kas 4 val. pirmąją parą, po to kas 6–8 val. 3–4 dienas
	Sunkieji metalai: arsenas gyvsidabris	Gali būti skiriama tik po konsultacijos su klinikinės toksikologijos gydytoju	Dozavimą ir gydymo kurso trukmę nustato klinikinės toksikologijos gydytojas
12. Etanolis	Etilenglikolis Metanolis	Įtarus apsinuodijimą, skiriama gerti pradinė, o patvirtinus apsinuodijimo diagnozę arba po konsultacijos su klinikinės toksikologijos gydytoju – palaikomosios dozės	Pradinė dozė 100–150 ml 30–40 proc. etanolio tirpalo arba tokio pat stiprumo alkoholinio gėrimo, pvz., degtinės (jeigu pacientui yra koma – pro zondą) Palaikomosios dozės – po 50 ml kas 2–4 val. 4–6 kartus Hemodializės metu etanolio dozė reikia padidinti 2,5–3 kartus
		Jeigu etanolio negalima skirti gerti, patvirtinus apsinuodijimo diagnozę arba po klinikinės toksikologijos gydytojo konsultacijos galima lašinti į veną 10 proc. tirpalo (tikslinė etanolio koncentracija kraujyje – 1 promilė)	Pradinė dozė 7,6–8,9 ml/kg 10 proc. tirpalo Palaikomoji dozė 0,83 ml/kg/val. (alkoholiniais gėrimais piktnaudžiaujantiems pacientams – 1,96 ml/kg/val.) Palaikomoji dozė hemodializės metu 2,13 ml/kg/val. (alkoholiniais gėrimais piktnaudžiaujantiems pacientams – 3,26 ml/kg/val.)
13. Fitomenadionas	Netiesioginiai antikoagulantai	Apsinuodijus	Švirkščiamą į raumenis, į veną ar po oda arba duodama gerti 2–10 mg (iki 25–50 mg), kartotinais galima skirti po 6–8 val. (jeigu pirmoji dozė buvo sušvirkšta) arba po 12–48 val. (jeigu pirmoji dozė buvo išgerta) Kūdikiams švirkšti į raumenis arba po oda po 1–2 mg kas 4–8 val.
14. Fizostigminas	Atropinas, hiosciaminas, skopolaminas	Indikacijos: Cholinolizinis sindromas	Pradinė dozė – iki 0,02–0,06 mg/kg, vidutiniškai – 2 mg kas 20 min. iki klinikinio arba nepageidaujamo poveikio. Į veną švirkščiamą ne greičiau kaip 1 mg/min. Palaikomosios dozės – po 1–4 mg kas 30–60 min. (kartojantis traukuliams, ritmo sutrikimams, esant komai).

Priešnuodis	Nuodingoji medžiaga	Indikacijos, kontraindikacijos	Priešnuodžio dozavimas ir vartojimas
			Vaikams galima skirti tik gyvybei gresiančios būklės metu į veną po 0,01–0,03 mg/kg (ne greičiau kaip 0,5 mg/min.), kartojant kas 5–10 min. iki 2 mg arba iki klinikinio arba nepageidaujamo poveikio
15. Flumazenilis	Benzodiazepinai	Sunkiai apsinuodijus	Švirkščiami į veną per 30 s: pradinė dozė 0,2 mg, jeigu reikia, kartotinės dozės skiriamos kas 30 s – 0,3 mg, po to – 0,5 mg iki 3 mg. Didinti bendrą dozę iki 5 mg galima tik po klinikinės toksikologijos gydytojo konsultacijos
16. Folio rūgštis (vit. B _c)	Etilenglikolis	Pirmąsias 24 val. po apsinuodijimo	Reikėtų švirkšti į veną kas 4 val. po 50 mg, vaikams – po 1 mg/kg
	Metanolis Metotreksatas		Švirkščiami į veną kas 4 val. po 50–100 mg, vaikams – po 1 mg/kg
17. Fomepizolas	Etilenglikolis Metanolis	Apsinuodijus	Lašinama į veną, atskiedus 100–250 ml 0,9 proc. natrio chlorido arba 5 proc. gliukozės tirpalo per 30–45 min. Pradinė dozė – 15 mg/kg, po to kas 12 val. skiriamos palaikomosios dozės po 10 mg/kg ne mažiau kaip du kartus. Hemodializės metu nenutrūkstamai lašinama 1 mg/kg/val. greičiu Nereikia skirti kartu su etanoliumi, tačiau pradėjus skirti etanolio, vėliau galima skirti fomepizolo
18. Gliukagonas	Beta adrenoreceptorių blokatoriai	Sunkiai apsinuodijus (veiksmingesnis apsinuodijus beta adrenoreceptorių blokatoriais)	Pradinė 5–10 mg dozė švirkščiami į veną, palaikomoji – lašinama į veną 1–10 mg/val. greičiu su 5 proc. gliukozės tirpalu Vaikų pradinė dozė – 50–150 mkg/kg, palaikomoji – 10–50 (iki 100) mkg/kg/val.
	Kalcio antagonistai		
19. Gliukozė	Nitratai, nitritai ir kitos methemoglobino sudarančios medžiagos		Į veną lašinami 5–10 proc. gliukozės tirpalai
	Hipoglikeminiai vaistai	Indikacijos: hipoglikemija	10–40 proc. tirpalo injekcijos į veną
20. HI-6	Fosforo organiniai junginiai (FOJ)	Apsinuodijus	Švirkščiami į raumenis po 500 mg kas 6 val., gali būti švirkščiamas į veną
21. Hidroksokobalaminas	Cianidai	Sunkiai apsinuodijus	Švirkščiami į veną 70 mg/kg
22. Kalcio druskos, pvz., kalcio gliukonatas (kalcio chlorido dozės yra mažesnės)	Kalcio antagonistai	Apsinuodijus	Pradinė dozė 60 mg/kg arba 10 proc. tirpalo 0,6 ml/kg, bet ne daugiau kaip 3–6 g per 5–10 min., po to galima kartoti 3–4 kartus kas 10–20 min. arba lašinti 60–120 mg/kg/val. greičiu
	Kalis, magnis	Hiperkalemijai ar hipermagnezemijai gydyti kai yra širdies veiklos sutrikimų	Švirkščiami į veną 15–30 ml 10 proc. tirpalo
	Oksalo rūgštis	Išgėrus	Duodama išgerti 3–6 g (30–60 ml 10 proc. tirpalo)
	Fluoro rūgštis	Gali būti skiriama tik po konsultacijos su klinikinės toksikologijos gydytoju	Dozavimą ir skyrimo būdą nustato klinikinės toksikologijos gydytojas
23. Magnio sulfatas	Tirpiosios bario druskos	Išgėrus	Duodama išgerti magnio sulfato tirpalo
	Etilenglikolis	Apsinuodijus	25 proc. 10 ml injekcija į veną

Priešnuodis	Nuodingoji medžiaga	Indikacijos, kontraindikacijos	Priešnuodžio dozavimas ir vartojimas
	Fluoro rūgštis	Jeigu pateko ant audinių, po konsultacijos su klinikinės toksikologijos gydytoju	Infiltruojamosios injekcijos
	Oksalo rūgštis	Išgėrus	Duodama išgerti magnio sulfato tirpalo
24. Metileno mėlynasis	Nitratai, nitritai ir kitos methemoglobina sudarančios medžiagos	Indikacijos: aiški anamnezė, sunkaus apsinuodijimo klinika (pvz., ryški cianozė, sąmonės ir kvėpavimo sutrikimai, traukuliai ir kt.)	Švirkščiami į veną po 1–2 mg/kg, praskiedus 5 proc. gliukozės tirpalu. Iš karto suleidžiama pusė dozės, o po 10–15 min. – likusi pusė. Jeigu paciento būklė negerėja, po valandos galima pakartoti. Vaikams skiriama lašinės infuzijos būdu, dozę koreguojant pagal klinikinį poveikį
	Cianidai	Jeigu nėra kitų priešnuodžių	
	Giromitrinas	Jeigu yra ryški methemoglobinemija	
	Vandenilio sulfidas	Jeigu nėra kitų priešnuodžių	
25. Naloksonas	Opioidai	Indikacijos: Kai yra sąmonės sutrikimų ir (ar) kvėpavimo centro slopinimas	Kuo greičiau sušvirkščiami į veną, į raumenis, po oda arba po liežuvio, įpurškiami į intubacinį vamzdelį arba į nosį Pradinė dozė: švirkščiami 0,4–0,8 (iki 2) mg, atkryčiui išvengti skiriama palaikomoji infuzija 0,4–0,8 mg/val. greičiu iki 10–15 mg dozės (sunkiais atvejais, užsitęsęs komai arba apsinuodijus metadonu – net iki 2 parų) Vaikų iki 20 kg pradinė dozė – 0,01–0,02 mg/kg, palaikomoji dozė – lašinė infuzija 0,01 mg/kg/val. Jeigu sušvirkštus 10 mg naloksono nėra atsako, reikia įtarti, kad kartu išgerta kitų CNS slopinančių medžiagų, arba ieškoti kitos komos priežasties
26. Naltreksonas	Kovinės psichocheminės nuodingosios medžiagos, pagamintos sintetinių opioidų pagrindu	Po naloksono, palaikyti gydomąjį poveikį	Skiriama gerti po 50 mg 1–2 dienas
27. Natrio hidrokarbonatas	Tricikliniai antidepresantai I klasės antiaritminiai vaistai (pvz., chinidinas, propafenonas)	Indikacijos: QRS komplekso išsiplėtimas >0,11 s arba pH<7,45	Skiriamas lašine infuzija, palaikant pH 7,45–7,55
28. Natrio tiosulfatas	Cianidai	Jei pacientui skiriama natrio nitrito, metileno mėlynojo arba hidroksokobalamino	Į veną iš lėto švirkščiami 12,5 g
	Ipritas	Apsinuodijus	Į veną iš lėto švirkščiami po 12,5 g (50 ml 25 proc. tirpalo) 3–4 paras, pradinė dozė turi būti sušvirkšta per pirmąsias 30 min. po apsinuodijimo
	Jodas	Išgėrus	Skiriama gerti 1–5 proc. tirpalo
29. Obidoksimas	Fosforo organiniai junginiai (FOJ)	Apsinuodijus	Švirkščiami į veną, pradinė dozė 250 mg, palaikomosios dozės 250 mg kas 8 val. Palaikomąją dozę galima skirti ir nuolatinės infuzijos būdu 750 mg/d. greičiu Vaikų pradinė dozė 4–8 mg/kg, bet ne didesnė kaip 250 mg, palaikomąją dozę galima skirti ir nuolatinės infuzijos būdu 0,5 mg/kg/val., bet ne didesniu kaip 750 mg/d. greičiu
30. Penicilaminas (D-penicilaminas)	Sunkiųjų metalų junginiai (Au, Bi, Cu, Hg, Pb) Arseno junginiai	Gali būti skiriama tik po konsultacijos su klinikinės toksikologijos gydytoju Kontraindikacija: alergija penicilinui	Skiriama po 15–40 mg/kg per dieną (iki 1–2 g), apsinuodijus arsenu vaikams – iki 100 mg/kg per dieną (maksimali dozė – 1 g). Geriama 1 val. prieš valgį 3–4 kartus per dieną, gydoma vidutiniškai 5 dienas

Priešnuodis	Nuodingoji medžiaga	Indikacijos, kontraindikacijos	Priešnuodžio dozavimas ir vartojimas
			Skiriant penicilamino, kartu skiriama piridoksino po 10–25 mg per parą
31. Piridoksinas (vit. B ₆)	Etilenglikolis	Pirmąsias 24 val. po apsinuodijimo	Švirkščiami į veną po 50 mg kas 4 val.
	Giromitrienas (bobausiai)	Apsinuodijus	Švirkščiami į veną po 25 mg/kg kas 15–30 min., pasikartojus traukuliams ar komai, maksimali paros dozė – iki 300 mg/kg
	Izoniazidas, ftivazidas ir kiti hidrazinai	Apsinuodijus	Skiriama 1 g piridoksino kiekvienam išgerto izoniazido gramui Nežinant išgerto izoniazido kiekio ir apsinuodijus kitais hidraziniais pradinė dozė – 5 g į veną per 30–60 min. Jeigu paciento būklė išlieka sunki, galima kartotinai skirti (infuzomatu) 5-15 g piridoksino per 24 val. Vėliau paros dozė iki 5 g/d., atsižvelgiant į apsinuodijimo sunkumo laipsnį
32. Pralidoksimas	Fosforo organiniai junginiai (FOJ)	Apsinuodijus	Pradinė dozė 2000 mg lašinama į veną su 50–100 ml izotoninio natrio chlorido tirpalo per 15 min. Jeigu reikia, kartojama po 1 val., po to kas 10–12 val. (sunkiais atvejais kas 4–6 val.) paprastai iki 2 parų. Palaikomąją dozę galima skirti ir nuolatinės infuzijos būdu 8–10 mg/kg/val. (iki 500 mg/val.) greičiu Pradinę 600 mg dozę galima švirkšti į raumenis arba po oda, jeigu reikia, kas 15 min. tris kartus (tris injekcijas galima kartoti po 1 val.) Vaikų pradinė dozė 20–50 mg/kg, bet ne daugiau kaip 2000 mg, skiesti izotoniniu natrio chlorido tirpalu, kad koncentracija būtų ne didesnė kaip 50 mg/ml
33. Protamino sulfatas	Heparinas	Perdozavus, kai yra didelių krešumo sutrikimų	Švirkščiami ne greičiau kaip 10 mg/2 min. greičiu. 100 TV heparino neutralizuoti iš karto reikia 1–1,5 mg, po 30–60 min. – 0,5–0,75 mg, po 2 val. – 0,25–0,375 mg protamino
	Smulkiamolekuliniai heparinai		Galima skirti po 1 mg kiekvienam 100 anti-Xa TV dalteparino, enoksaparino ar tinzaparino arba 0,1 ml neprolonguoto veikimo nadroparino, tačiau per didelės jo dozės gali sustiprinti kraujavimą
34. Silibininas	Amanitinai (baltoji, smailiakėpurė ir žalsvoji musmirės, kaštoninė ir smailiažvynė žvynabudės, eglinė kūgiabudė)	Įtarus apsinuodijimą (iš anamnezės paaiškėjus, kad valgyta žaliųjų musmirių ar kitų žalios spalvos grybų, didėja transaminazių aktyvumas, blogėja krešumo rodikliai)	Pirmąją gydymo valandą skiriama 5 mg/kg į veną, po to lašeliniu būdu po 20 mg/kg/d., kol sunormalėja transaminazių aktyvumas Benzilpenicilino natrio druskos kartu skirti nereikia
35. Tiaminas (vit. B ₁)	Etanolis	Sunkiai apsinuodijus	Švirkščiami į veną 100–500 mg su gliukozės tirpalais
	Etilenglikolis	Pirmąsias 24 val. po apsinuodijimo	Švirkščiami į veną po 100 mg kas 4 val.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2004 m. birželio 28 d.
įsakymu Nr. V-468
(Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2022 m. rugsėjo 28 d.
įsakymo Nr. V-1491
redakcija)

**PRIEŠNUODŽIŲ, VARTOJAMŲ APSINUODIJUSIEMS PACIENTAMS GYDYTI
ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOSE, SĄRAŠAS**

1. Acetilcisteinas
2. Aktyvintoji anglis
3. Amilnitritas
4. Antibotulininis serumas
5. Antitetaninis serumas
6. Antitoksinis serumas nuo gyvačių nuodų
7. Askorbo rūgštis
8. Atropino sulfatas
9. Benzilpenicilino natrio druska
10. Cholinesterazės reaktyvikliai (pralidoksimas, obidoksimas, HI-6, dietiksimas ir kt.)
11. Deferoksaminas
12. Deguonis
13. Dietileno triamino pentaacetatas (DTPA)
14. Dimerkaprolas
15. Dimerkaptopropano sulfonatas
16. Dimerkaptosukcininė rūgštis
17. Etanolis
18. Etilendiamintetraacto rūgšties kalcio ir natrio druska (kalcio ir natrio EDTA)
19. Etilendiamintetraacto rūgšties kobalto druska (dikobalto EDTA)
20. Etilendiamintetraacto rūgšties natrio druska (natrio EDTA)
21. Fitomenadionas
22. Fizostigminas
23. Flumazenilis
24. Folio rūgštis
25. Fomepizolas
26. Fragmentuoti širdį veikiančių glikozidų antikūnai
27. Gliukagonas
28. Gliukarpidazė
29. Gliukozė
30. Hidroksokobalaminas
31. Idarucizumabas
32. Intraveninė lipidų emulsija
33. Kalcio druskos (kalcio gliukonatas, kalcio chloridas)
34. Kalcio folinatas
35. Kalio geležies heksacianoferatas
36. Kalio jodidas

37. L-karnitinas
 38. Magnio sulfatas
 39. Metileno mėlynasis
 40. Metioninas
 41. Nalmefenas
 42. Naloksonas
 43. Naltreksonas
 44. Natrio hidrokarbonatas
 45. Natrio nitritas
 46. Natrio polistireno sulfonatas
 47. Natrio tiosulfatas
 48. Oktreotidas
 49. Penicilaminas
 50. Piridoksinas
 51. Protamino sulfatas
 52. Silibininas
 53. Tiaminas
 54. Toluidino mėlynasis
-